

Styrning och utveckling av utbildning

Melleruds kommun

Mars 2023

Jenny Nordqvist, projektledare

Erika Brolin, projektmedarbetare

Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun genomfört en granskning avseende styrning och utveckling inom grundskolan. Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kultur- och utbildningsnämnden **inte helt** säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan och att kultur- och utbildningsnämnden **inte helt** säkerställer att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
1. Har kultur- och utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?	Nej
2. Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?	Nej
3. Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?	Delvis
4. Följer kultur- och utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?	Delvis
5. Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?	Delvis

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till kultur- och utbildningsnämnden:

- Att säkerställa att det finns en dokumenterad planering av utbildningen i grundskolan som tydliggör hur verksamheten ska bedrivas för att nämndens mål och förvaltningens fokusområden ska uppnås samt där det tydlig framgår vad insatser förväntas leda till och vilka förutsättningar som krävs för att utbildningen/insatserna ska kunna genomföras.
- Att säkerställa att dokumentationen på enhetsnivå och huvudmannanivå ger en samlad bild av utbildningens kvalitet, vilket är nödvändigt för att dokumentationen ska kunna ligga till grund för beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

- Att säkerställa att det vidtas åtgärder för samtliga brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet, inklusive beslut om en mer ändamålsenlig resursfördelningsmodell.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	5
Juridiska förutsättningar	8
Granskningsresultat	9
Grundskolan i Melleruds kommun	9
Struktur för systematiskt kvalitetsarbete	9
Planering av utbildningen	11
Dokumentation på enhetsnivå	13
Dokumentation på huvudmannanivå	15
Kultur- och utbildningsnämndens uppföljning	18
Åtgärder	19
Samlad bedömning	23

Inledning

Bakgrund

Andelen elever i Melleruds kommuns årskurs 6 med godkända terminsbetyg i samtliga ämnen var totalt 43 procent år 2021, enligt Skolverkets offentliga statistik. Andelen är en försämring med 18 procentenheter jämfört med år 2020. Andelen elever i åk 9 i Melleruds kommun som uppnått kunskapskraven i alla ämnen uppgår till 64,3 procent. Detta är en avvikelse med nästan tio procentenheter mot jämförelsegruppen *Alla kommuner* (73,7 procent).

Huvudmannen, det vill säga kultur- och utbildningsnämnden, ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i grundskolan inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. Detta ska ske inom ramen för ett systematiskt kvalitetsarbete som regleras i skollagen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ske på både enhetsnivå och huvudmannanivå.

Skolinspektionen presenterade i september 2021 en granskning av 28 grundskolor som haft låga skolresultat under tio års tid. Granskningen visar att det är ovanligt att huvudmannen genomför kraftfulla insatser baserade på en tydlig problembild för att vända långvarigt låga resultat.

Ansvar för skolans utveckling läggs ofta på rektorn. Endast ett fåtal av de granskade huvudmännen visar att uppföljning, analys, stöd och insatser är verktyg i ett förbättringsarbete som hela styrkedjan deltar i, och som tydligt syftar till att bryta de låga resultaten.

I det systematiska kvalitetsarbetet ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid enheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta kunskapsresultat samt resultat avseende trygghet och studiero vid skolenheterna. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar. Analysen behöver ske så att huvudmannen kan identifiera hur det går för olika grupper av elever, exempelvis gruppen flickor och gruppen pojkar. Utifrån analysen identifierar huvudmannen vilka förbättringsåtgärder som är nödvändiga samt vidtar dessa åtgärder. När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna har tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men även på uppgifter huvudmannen själv samlat in (till exempel nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter och anmälningar om kränkande behandling). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete och det kvalitetsarbete som rektor, tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ha fokus på de nationella målen för utbildningen.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

1. Har kultur- och utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?
2. Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?
3. Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?
4. Följer kultur- och utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?
5. Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

För samtliga revisionsfrågor:

- 6 kap. 6 § Kommunallagen
- Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet

För revisionsfråga 1: 4 kap. 3 § Skollagen

För revisionsfråga 2 och 3: 4 kap. 3–6 §§ Skollagen

För revisionsfråga 4: 4 kap. 3 § Skollagen

För revisionsfråga 5: 4 kap. 3 § Skollagen

Avgränsning

Granskningen avser grundskolan. Granskningen avser i huvudsak år 2022.

Metod

- Sammanställning av nationell statistik avseende elevers kunskapsresultat, trygghet och studiero samt förutsättningar för verksamhetens genomförande på huvudman-, skolenhets- samt gruppnivå.
- Dokumentgranskning av styrande, stödjande dokument och dokumenterade uppföljningar för systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå och enhetsnivå (urval), till exempel verksamhetsplaner och dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete.
- Intervjuer med följande funktioner:
 - Förvaltningschef kultur- och utbildningsförvaltningen
 - Kultur- och utbildningsnämndens presidium (avseende mandatperioden 2023–2026)

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten. Rapporten har kvalitets-säkrats av Marie Lindblad i enlighet med PwC:s interna rutiner.

Faint, illegible text covering the majority of the page, likely bleed-through from the reverse side of the document.

Juridiska förutsättningar

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska även genomföras på skolenhetsnivå.

Planeringen ska utgå från en analys av måluppfyllelse och utvecklingsområden. Därtill ska huvudmannen se till att verksamheten genomförs utifrån den gjorda planeringen. Huvudmannen ska ange i planeringen vad insatserna förväntas leda till och vilka förutsättningar som krävs för att utbildningen/insatserna ska kunna genomföras.

I det systematiska kvalitetsarbetet ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid enheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta kunskapsresultat samt resultat avseende trygghet och studiero vid skolenheterna. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Exempel på förutsättningar är gruppstorlek/sammansättning, personaltäthet, lärarbehörighet samt tillgång till lokaler och utrustning.

Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar. Analysen behöver ske så att huvudmannen kan identifiera hur det går för olika grupper av elever, exempelvis gruppen flickor och gruppen pojkar.

Utifrån analysen identifierar huvudmannen vilka förbättringsåtgärder som är nödvändiga samt vidtar dessa åtgärder. När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna har tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men även på uppgifter huvudmannen själv samlat in (till exempel nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter och anmälningar om kränkande behandling).

Det ska därmed finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete och det kvalitetsarbete som rektor tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ha fokus på de nationella målen för utbildningen.

Granskningsresultat

Grundskolan i Melleruds kommun

I kultur- och utbildningsnämndens reglemente framgår att nämnden i enlighet med skollag, läroplaner och förordningar ska bedriva bland annat grundskola.

I Melleruds kommun finns totalt sex grundskolor, geografiskt utspridda i Melleruds tätort, Dals Rostock, Åsebro samt Åsensbruk. Ett urval av nyckeltal avseende elever, personal och resultat redovisas per skolenhet i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Nyckeltal grundskolan i Melleruds kommun, läsåret 2021/22. Källa: Skolverket.

Skolenhet	Antal elever	Andel (%) elever med föräldrar med eftergymnasial bakgrund	Andel (%) behöriga lärare med legitimation i minst ett ämne	Antal elever per lärare	Andel (%) elever som uppnått kunskapskraven (A-E) i samtliga ämnen	Indexvärde studiero	Indexvärde trygghet
Fagerlidskolan F-3	107	44	81,8	10,7	-	-	-
Karolineraskolan F-6	148	60	71,9	10,6	Åk 6: 64,7	5,4	8,6
Nordalsskolan F-6	330	37	63,5	11,8	Åk 6: 51,3	4,6	8,7
Rådaskolan 7-9	318	36	62,0	12,2	Åk 9: 67,4	5,2 ¹	8,4 ²
Åsebro skola F-6	93	41	91,2	10,6	.. ³	4,7	9,1
Åsen skola F-6	51	34	70,8	7,2	..	6,5	9,3
Totalt, samtliga skolor	1047	40	72,1	11,2	Åk 6: 51,9 Åk 9: 64,7	Åk 5: 5,0 Åk 8: 5,2	Åk 5: 8,8 Åk 8: 8,4
Riket ⁴		62	71,0	12,2	72,4	Åk 5: 5,6 Åk 8: 5,7	Åk 5: 8,5 Åk 8: 8,2

Struktur för systematiskt kvalitetsarbete

Strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet i Melleruds kommun beskrivs i dokumentet *Beskrivning av det systematiska kvalitetsarbetet 22/23*. Det finns även ett årshjul, *Årshjul KUF 22/23*, som anger när olika aktiviteter såsom nationella prov, elevenkäter, delårsrapportering, betygssättning med mera ska ske.

Kvalitetsarbete på huvudmannanivå

I dokumentet *Beskrivning av det systematiska kvalitetsarbetet 22/23* anges att det systematiska kvalitetsarbetet i huvudsak handlar om att ha fokus på mål och resultat samt att systematiskt utvärdera dessa mål för att kontrollera om de har önskvärd effekt. Dokumentet innehåller en årscykel för det systematiska kvalitetsarbetet för läsåret 2022/23.

¹ Avser elever i årskurs 8

² Avser elever i årskurs 8

³ För få elever för att statistik ska redovisas i Skolverkets statistikverktyg

⁴ Omfattar såväl kommunala som fristående huvudmän

Årscykeln presenteras i sin helhet i tabell 2 nedan. Tabellen innehåller tre moment med bäring på åtgärder/planering och tio moment med bäring på uppföljning/analys.

Tabell 2. Huvudmannens årscykel - systematiskt kvalitetsarbete 22/23.

Januari	Nämndsmöte	Förvaltningschef redovisar förvaltningens fokusområden
Februari	Bokslutsdialog	Rektorer träffar nämnden, F-6 en dag, 7-9 en dag
Maj	Delårsbokslut	Uppföljning av måluppfyllelsen F-9
Juni	Nämndsmöte	Redovisning av elevenkät
Juni	Nämndsmöte	Redovisning av måluppfyllelse åk 6
Juni	Nämndsmöte	Arbetsmiljöbokslut 1
Augusti	Nämndsmöte	Redovisning av betyg åk 9
September	Nämndsmöte	Redovisning av måluppfyllelse läsa, skriva åk 1
September	Delårsbokslut 2	Uppföljning av måluppfyllelsen F-9
November	Nämndsmöte	Beslut av nämndmål
December	Förvaltning och rektorer	Målkonferens med rektorer och förvaltning med uppföljning av mål samt fokusområden 2023
December	Arbetsmiljöbokslut 2	Arbetsmiljöbokslut 2

Avseende åtgärder/planering framgår att nämndens mål beslutas vid sammanträde i november månad. Därtill fastställer förvaltningschefen så kallade fokusområden, vilket sker i samband med en målkonferens i december där förvaltning och rektorer deltar. Fokusområdena uppges vara strategier för långsiktigt arbete för ökad måluppfyllelse och framhålls utgå från vad forskning och erfarenheter ser som framgångsfaktorer i arbetet med att få bra förskolor och skolor. Därtill framgår att åtgärder ska utgå från verksamheternas och enheternas olika behov, resultat och analyser. Vid intervjuer tydliggörs att fokusområdena baseras på de fastställda nämndmålen.

Avseende uppföljning och analys framgår att kultur- och utbildningsnämnden årligen genomför uppföljning av måluppfyllelse avseende nämndmål samt nationella mål. De nationella målen är:

- Normer och värden
- Kunskap, utveckling och lärande
- Elevers inflytande över utbildningen och ansvar för skolmiljön
- Samverkan mellan skola och hem

Uppföljning av mål sker vid delårsbokslut i maj respektive september månad samt vid målkonferensen i december. Vidare framgår att utgångspunkt för analys av de nationella målen är frågeställningarna: var är vi nu, vart ska vi, hur gör vi och hur blev det?

Avseende *dokumentation* framgår att kvalitetsarbetet ska dokumenteras i det digitala verktyget Stratsys, vilket beskrivs möjliggöra och synliggöra enheternas arbete, åtgärder och resultat för huvudmannen. Det åligger varje rektor att göra en prognos avseende kunskapsresultat, trygghet och studiero med mera tre gånger per år i Stratsys. Förvaltningschefen sammanställer rektorernas dokumentation till dokumentation på huvudmannanivå.

Kvalitetsarbete på enhetsnivå

I beskrivningen av det systematiska kvalitetsarbetet anges att arbetet på enhetsnivå ska utgå från den egna skolans behov och förutsättningar. Vidare framgår att arbetet ska bestå i att alla som arbetar i skolan systematiskt och kontinuerligt följer upp verksamheten, analyserar resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planerar och utvecklar utbildningen. Därtill framgår att kommunens högstadieskola, i samband med deltagandet i Skolverkets projekt Samverkan för bästa skola, har inrättat särskilda utvecklingsgrupper som driver skolans arbete med dess prioriterade områden. Det åligger rektor att säkerställa att analys av exempelvis mål och resultat, elevenkäter med mera sker för att planera och sätta in rätt åtgärder och för att utveckla verksamheten. Likt kvalitetsarbetet på huvudmannanivå, sker uppföljning och analys med utgångspunkt i frågeställningarna: var är vi nu, vart ska vi, hur gör vi och hur blev det? Frågorna ska resultera i en nulägesbeskrivning med efterföljande frågeställningar Vad behöver vi genomföra för åtgärder för att komma dit vi vill? Hur följer vi upp resultaten och får fram ett nytt nuläge?

Enligt intervjuade genomförs regelbundna skyddsronder i skollokalerna i syfte att säkerställa att dessa är ändamålsenliga. Vid intervjuer bekräftas att dokumentation av kvalitetsarbetet sker i det digitala verktyget Stratsys.

Planering av utbildningen

Revisionsfråga 1: Har kultur- och utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?

lakttagelser

Utöver nämndmål och förvaltningschefens beslut av fokusområden, innehåller strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet (som beskrivs i föregående avsnitt) inga tydliga moment avseende planering av utbildningen i grundskolan.

Nämnden beslutade 2021-10-20 § 94 att följande mål ska gälla för år 2022:

- *Öka andelen lärare med lärarexamen i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan.*
- *Fokus på studieresultat och studiero samt stärka lärarnas roll som ledare och auktoritet i klassrummen, för att främja ordning, reda och arbetsro. De frågor i elevenkäten som berör trygghet, arbetsro och bemötande besvaras med högsta nivå vid nästa tillfälle.*
- *Alla elever som lämnar årskurs 1 ska kunna läsa, skriva och räkna.*
- *Alla elever som lämnar grundskolan ska nå gymnasiebehörighet.*
- *Alla elever i gymnasieskolan ska klara gymnasieexamen inom 3 år.*

- *Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.*
- *Chefer och medarbetare inom kultur- och utbildningsförvaltningens verksamheter ska samverka för att åstadkomma en god arbetsmiljö.*

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av en powerpoint-fil döpt till *Fokusområden efter målkonferens 2021*, där förbättringsområden avseende mål för förvaltningen, samt det så kallade *yngre* respektive *äldre teamet* framgår. Dessa resulterade i att följande fokusområden formulerades för år 2022:

- *Hålla budget*
- *Öka läslusten i alla verksamheter*
- *Utveckla förskolans kvalitet och måluppfyllelse*
- *Ökad måluppfyllelse åk 6*
- *Öka tryggheten och studiero åk 7–9*
- *Behålla/öka intresset för våra gymnasieprogram*

Vi har efterfrågat dokumentation på huvudmannanivå som innehåller planering av utbildningen i grundskolan för läsåret 2022/2023.

Det finns ett avsnitt om nämnden i den kommunövergripande *Budget 2022 och plan 2023–2024*, där det framgår att kommunfullmäktige inför år 2022 har uppdragit till nämnden att, i samverkan med extern part, utreda skolorganisationen i kommunen⁵. Utöver det saknar dokumentet innehåll vad gäller planering av utbildningen i grundskolan.

En bilaga till *Bokslut 2021* innehåller uppföljning av de nationella målen (se tidigare avsnitt Kvalitetsarbete på huvudmannanivå). För varje mål finns rubriken "Hur gör vi?", vilket enligt förvaltningen är planering på huvudmannanivå. Av bilagan framgår:

- Nationell mål: *Normer och värden*: Betydelsen av ledarskapet i klassrummet lyfts. Rektorer ska genomföra klassrumsbesök med fokus på procedurer, regler och rutiner, relationer, undervisningsklimat, förväntningar och motivation samt disciplinära interventioner. Skolpersonal behöver komma överens om ett gemensamt förhållningssätt kring elevers språkbruk.
- Nationell mål: *Kunskap, utveckling och lärande*: Betydelsen av ledarskapet i klassrummet lyfts. Under läsåret har samtliga lärare i kommunen fått en föreläsning och en bok om ledarskapet i klassrummet. Rektorer ska genomföra klassrumsbesök (se målet Normer och värden).
- Nationellt mål: *Elevers inflytande över utbildningen och ansvar för skolmiljön*: Klassråden ska utvecklas. Rektorer ska tydliggöra elevers möjligheter till inflytande för elever och lärare.
- Nationellt mål: *Samverkan mellan skola och hem*: Information till vårdnadshavare för att motivera deltagande på föräldramöten. Rektorer ska se till att utvecklingssamtal genomförs två gånger per år samt tillsammans med medarbetare analysera och förbättra processen kring utvecklingssamtalen inför nästa termin.

⁵ Nämnden får 2022-10-19 § 81 information om att en sådan utredning har startats.

- Nationellt mål: *Skolan, omvärlden och utbildningsval*: Näringslivsbesök ska planeras in och samtliga elever i årskurs 9 ska erbjudas minst ett vägledningssamtal inför gymnasievalet. Vägledning ska integreras i den dagliga undervisningen.

Av inkommen dokumentation, vid genomgång av protokoll samt av intervjuer framgår att kultur- och utbildningsnämnden inte har någon nämnd-/verksamhetsplan för år 2022 eller 2023. Utöver innehållet under rubriken "Hur gör vi?" i bilagan till *Bokslut 2021*, finns det ingen dokumenterad planering av utbildningen i grundskolan på huvudmannanivå för läsåret 2021/22 eller 2022/23.

Bedömning

Har kultur- och utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?

Nej.

Bedömningen baseras på att det finns innehåll i nämndens bokslut som i viss omfattning innehåller insatser som ska genomföras kommande år. Dock framgår det inte på ett tydligt sätt vad insatserna förväntas leda till och vilka förutsättningar som krävs för att utbildningen/insatserna ska kunna genomföras.

Av revisionsfråga 2, 3 och 4 framgår att uppföljning och analys av vissa resultat och förutsättningar sker systematiskt. Vi noterar även att nämndens mål adresserar flera identifierade utvecklingsområden, såsom elevers kunskapsresultat, studiero och kompetensförsörjning. Det framstår därmed som att det finns en koppling mellan identifierade utvecklingsområden och nämndens mål/planering avseende utbildningen i grundskolan. Vi har dock inte kunnat identifiera någon dokumenterad systematisk och kontinuerlig planering som visar hur verksamheten ska bedrivas för att nämndens mål och förvaltningens fokusområden ska uppnås.

Dokumentation på enhetsnivå

Revisionsfråga 2: Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?

lakttagelser

Vi har efterfrågat gemensamma rutiner och mallar för dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå. I inkommet dokument, *Beskrivning av det systematiska kvalitetsarbetet 22/23*, anges att kvalitetsarbetet ska dokumenteras i det digitala verktyget Stratsys, vilket beskrivs möjliggöra och synliggöra enheternas arbete, åtgärder och resultat för huvudmannen. Mallar för ämnesomdömen och individuella utvecklingsplaner har inkommit.

Vi har även efterfrågat dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete från tre skolenheter.

Ett dokument, som har upprättats av respektive skolenhet i samband med bokslutsdialogen 2021, innehåller en redovisning av nämndens mål. Dokumenten följer en gemensam struktur. Dokumenten innehåller uppföljning av kunskapsresultat i årskurs 1, 6 och 9 i engelska, matematik och svenska. Viss analys av kunskapsresultat finns i två av tre skolors dokumentation, men saknas i den tredje skolans dokumentation. Avseende trygghet och studiero saknar samtliga dokument uppföljning i form av statistik. Däremot innehåller dokumentationen viss analys. Samtliga skolors dokumentation innehåller tydlig information om antal lärartjänster, andel lärare med legitimation samt antal elever per lärare.

Utöver det har skolenheternas bokslut 2021 respektive delårsbokslut augusti 2022 (totalt sex dokument) inkommit. Dokumenten följer en gemensam struktur. En skolenhets bokslut och delårsbokslut innehåller uppföljning av de nationella målen (se tidigare avsnitt Kvalitetsarbete på huvudmannanivå) med utgångspunkt i frågeställningar *Var är vi? Vart ska vi? Hur gör vi?* Resterande (två) skolors dokumentation saknar denna uppföljning. Samtliga skolors dokumentation innehåller tydlig information om antal lärartjänster samt antal elever per lärare. Fyra rapporter innehåller viss statistik avseende kunskapsresultat. Två rapporter saknar sådan statistik. Analysen av uppfyllelse av nämndmålen är generellt sett knapphändig och saknas helt i en del rapporter.

Sammanfattningsvis framgår av inkommet material att det finns en gemensam struktur samt mallar för enheternas dokumentation av uppföljning och analys av nämndmålen samt de nationella målen. En uppföljning och/eller analys avseende enheternas förutsättningar, till exempel tillgång till ändamålsenliga lokaler, saknas i enheternas dokumentation.

Vid intervjuer framgår att det inte finns några rutiner eller former för dokumentation på enhetsnivå avseende kunskapsresultat i årskurs 2, 4, 5, 7 och 8. I sammanhanget nämns att man tidigare har följt upp kunskapsresultaten i årskurs 5.

Bedömning

Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?

Nej.

Bedömningen baseras på att det finns rutiner och former för dokumentation av kvalitetsarbetet på enhetsnivå, till exempel gemensamma frågeställningar som skapar förutsättningar för kvalitativa analyser på enhetsnivå. Bedömningen baseras även på att dokumentationen på enhetsnivå innehåller viss uppföljning och/eller analys av elevers kunskapsresultat, trygghet och studiero samt enheternas förutsättningar, men att det finns skillnader mellan enheternas dokumentation som medför att dokumentationen inte ger en samlad bild av utbildningens kvalitet. Vi noterar att uppföljning av kunskapsresultat är avgränsad till betyg (årskurs 6–9) och läsa-skriva-räknagarantin, att statistik avseende trygghet och studiero saknas samt att uppföljning avseende enheternas förutsättningar är avgränsad till vissa personella resurser. Därtill behöver analyserna utvecklas. Sammantaget leder detta till bedömningen att dokumentationen på enhetsnivå inte är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på huvudmannanivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

Dokumentation på huvudmannanivå

Revisionsfråga 3: Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?

lakttagelser

Vi har efterfrågat gemensamma rutiner och mallar för dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. I avsnittet Struktur för systematiskt kvalitetsarbete framgår att dokument *Beskrivning av det systematiska kvalitetsarbetet 22/23* innehåller beskrivningar av rutiner för kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Några formella rutindokument har inte inkommit. Det har inte inkommit några mallar, men inkomna årsbokslut och delårsrapporter förefaller vara upprättade i en mall. Övriga inkomna dokument på huvudmannanivå är inte upprättade i någon mall.

Vi har även efterfrågat dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå. Inkomna dokument sammanfattas nedan.

Bokslut 2021

Nämndens samlade bokslut för år 2021 omfattar ett huvuddokument samt två bilagor. Avseende *kunskapsresultat* redovisas kunskapsresultat för årskurs 6 och 9 på totalnivå per skolämne. Dock framgår att den huvudsakliga orsaken till grundskolornas prognostiserade negativa (ekonomiska) avvikelse är kostnaden för elevassistenter för elever med behov av särskilt stöd och att en tänkbar orsak till det stora stödbehovet är att eleverna i Melleruds kommun enligt Skolverket har sämre förutsättningar utifrån socioekonomiska faktorer att klara kunskapskraven i skolan. Avseende *trygghet och studiero* redovisas måluppfyllelse av nämndmål. Det framgår inte hur enkätresultatet såg ut, men det anges att många av eleverna i de högre årskurserna inte upplever studiero samt att antalet tillbud har minskat och att det inte har inkommit några anmälningar från Skolinspektionen gällande kränkningar. Avseende *enheternas förutsättningar* redovisas måluppfyllelse av nämndmål samt nyckeltal avseende lärartäthet på totalnivå. När det gäller lärarbehörighet anges att orsaken (till bristande lärarbehörighet) är dels den allmänna lärarbristen i hela landet, dels att Mellerud ligger en bit från utbildningsorterna vilket innebär flytt eller pendling för arbetssökande med lärarlegitimation. Uppföljning av andra förutsättningar, såsom exempelvis tillgång till ändamålsenliga lokaler, saknas i dokumentationen.

Bilaga 1 innehåller enhetsspecifik information. Varje skolenhets redovisning innehåller en redovisning av måluppfyllelse av nämndens mål. För en del skolenheter finns även en kortfattad tillhörande analys, dock inte för samtliga. Bilaga 2 innehåller en redovisning av måluppfyllelse av de nationella målen (se tidigare avsnitt Kvalitetsarbete på huvudmannanivå) med utgångspunkt i frågeställningarna Var är vi? Vart ska vi? och Hur gör vi? För samtliga skolenheter finns svar på frågorna, men statistik avseende kunskapsresultat, trygghet och studiero samt enheternas förutsättningar saknas.

Delårsrapport augusti 2022

Nämndens samlade delårsrapport per augusti 2022 följer motsvarande struktur som enheternas rapporter (se revisionsfråga 2). Detta innebär att det även på huvudmannanivå

redogörs för exempelvis de nationella målen med utgångspunkt i tre av de fyra frågeställningar som redogjorts för i tidigare kapitel (*Vart är vi*, *Vart ska vi* samt *Hur gör vi*).

Avseende *kunskapsresultat* redovisas andel elever som uppnått kunskapskraven i årskurs 6 respektive 9, läsåret 2021/22. Exempelvis framgår att 51,9 procent av eleverna i årskurs 6 uppnådde kunskapskraven (A-E) i alla ämnen. Motsvarande siffra för årskurs 9 uppgick till 67,4 procent. Det framgår även att genomsnittligt betygspoäng i årskurs 6 skiljer sig i liten utsträckning mellan könen, men i de tre kärnämnen visar pojkarna på ett bättre resultat än flickorna. Resultatmässigt skiljer sig skolorna mellan varandra. Därtill lyfts att andelen elever i årskurs 9 med gymnasiebehörighet är 86 procent, vilket är en procent över riksgenomsnittet samt att flickor generellt är mer studiemotiverade. Därtill framgår att läsa-, skriva- och räknagarantin i årskurs 1 har genomförts och att Skolverkets bedömningsmaterial har använts för att kartlägga elevers läs-, skriv- och räknekunskaper. Det konstateras att skolornas resultat skiljer sig åt. Några av skolorna har dock få elever i årskursen, där enskilda elevers resultat får en stor procentuell betydelse.

Avseende *trygghet och studiero* framgår att elevernas upplevelse av trygghet och studiero är den högsta på tio år samt att Rådaskolan står för den största ökningen av nöjda elever i de flesta av elevenkätens frågor. Det framgår att enkätresultatet i årskurs 3–6 visar på en liten avvikelse mot tidigare enkäter. Det beskrivs att elevers nyfikenhet och lust att lära avtar med åldern i grundskolan, men att intresset för att lära sig mer har ökat bland de äldre eleverna jämfört med tidigare år. Den upplevda arbetsron på lektionerna har förbättrats bland de äldre eleverna, men är fortsatt ett utvecklingsområde. Därtill har den upplevda återkopplingen av elevernas resultat (till eleverna) förbättrats bland de äldre eleverna. Avslutningsvis framgår att antalet tillbud har minskat och inga kränkingsanmälningar har inkommit från Skolinspektionen.

Avseende *enheternas förutsättningar* anges att Mellerud har ökat andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne med 6,3 procentenheter samt att andelen behöriga lärare för läsåret 2021/22 är 69 procent för Mellerud och 71 procent för riket. Därtill framgår att lärartätheten varierar stort mellan skolenheterna F-6, från 7,8 till 12,7 elever per lärare. Uppföljning avseende andra förutsättningar, såsom exempelvis tillgång till ändamålsenliga lokaler, saknas i delårsrapporten.

Utöver ovanstående, framgår att Melleruds kommun har många familjer med låg utbildningsbakgrund, vilket medför att skolans kompensatoriska uppdrag blir prioriterat för att nå en likvärdig skola med goda möjligheter för att alla elever att fullfölja sina studier och klara en gymnasiebehörighet och gymnasieexamen. Socioekonomiska faktorer som andel föräldrar med eftergymnasial utbildning samt andel elever med utländsk bakgrund är enligt Skolverket de faktorer som påverkar elevers förutsättningar att klara kunskapsmålen och klara gymnasiebehörighet.

Övrig dokumentation

Ett dokument (odaterat) som har inkommit innehåller betygsuppföljning i årskurs 7, 8 och 9 avseende höstterminen 2020, vårterminen 2021, höstterminen 2021 samt vårterminen 2022. Dokumentet redovisades för nämnd i augusti 2021 respektive augusti

2022. I denna fil framgår exempelvis det totala antalet elever per skola och klass, antalet flickor respektive pojkar, medelvärden och medianvärden avseende meritvärde samt andelen behöriga elever i respektive ämne (både totalt samt uppdelat på flickor/pojkar).

I dokumentet *Betyg 2022 åk 6* (odaterat) redovisas kunskapsresultat i matematik, svenska, svenska som andraspråk och engelska per skolenhet. Dokumentet, som redovisades för nämnden i juni 2022, innehåller viss analys av kunskapsresultaten. Till exempel anges att "målmedvetet arbete med berättande text har hjälpt många [elever] för att nå E-nivån" i svenska på en skolenhet samt att anpassningar för enskilda elever har haft god effekt i engelska på en annan skolenhet.

Viss uppföljning sker även avseende elevgrupper över tid. Vi har tagit del av två filer (odaterade) som innehåller uppgifter om utvecklingen per elev årskurs 6–9. Den ena filen avser betyg över tid medan den andra avser meritvärde över tid. Dokumentet som innehåller betyg redovisades för nämnden i augusti 2022. Vid intervjuer beskrivs att man även tittar på relationen mellan prov och betyg för årskurs 9.

Dokumentet *Delårsdialog KUN 4 okt 22* är ett bildspel som har redovisats för kultur- och utbildningsnämnden i samband med delårsbokslut och prognos i september 2022. Underlaget innehåller en uppföljning av nämndmålen, vilket omfattar kunskapsresultat i årskurs 1 och 9, elevers trygghet och studiero samt lärarbehörighet. Slutbetyg i årskurs 9 redovisas i ämnena engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk samt andelen elever som fått betyg i alla ämnen, genomsnittligt meritvärde samt andelen elever med behörighet till gymnasiet. Redovisningen innehåller statistik på totalnivå och jämförelse görs med riket. Dokumentationen innehåller inte någon tydlig analys av kunskapsresultat, trygghet och studiero eller enheternas förutsättningar. Dock redogörs för vad som behöver utvecklas och förbättras, till exempel att klara en budget i balans, kompetensförsörjning samt att öka elevers läslust. Det framgår även att kommunen driver fler skolor än man får ersättning för i det kommunala utjämningsystemets beräknade behov samt att det finns en osäkerhet kring 2023 års statsbidrag.

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av ett separat dokument avseende *Måluppfyllelse och socioekonomiskt index Mellerud 2022*, daterat 2022-10-28. Dokumentet föredrogs för nämnden i december 2022. I detta framgår bland annat hur stor andel elever i årskurs 6 som fått betyg i svenska, engelska, matematik respektive alla ämnen, såväl i kommunen totalt som per skolenhet. Vidare framgår hur stor andel elever i årskurs 9 som fått betyg i engelska, matematik, svenska, svenska 2 respektive alla ämnen, dels i Melleruds kommun⁶, dels i riket. Utöver detta framgår även meritvärde samt andelen elever med gymnasiebehörighet.

Två sammanställningar avseende lärarbehörighet har inkommit. Det ena dokumentet är en tjänsteskrivelse daterad 2023-01-19 där det anges att förvaltningen följer upp lärarbehörighet fem gånger per verksamhetsår, utöver den uppföljning som sker den 15 oktober varje år till Skolverket via SCB. Det framgår att förvaltningens redovisning och uppföljning skiljer sig något åt från Skolverkets statistik på samma område, då den interna uppföljningen avser andelen lärare med lärarlegitimation. Det anges att det av organisatoriska och schematekniska skäl genomförs lektioner av lärare med legitimation,

⁶ I Melleruds kommun finns endast en högstadieskola.

men i ett annat ämne än det som de har legitimation i. Förvaltningens senaste uppföljning genomfördes 2022-12-15. Vi ser i denna att andelen behöriga lärare varierar mellan 80 och 100 procent mellan kommunens skolenheter. Det andra dokumentet redogör närmare i detalj för antalet tjänster och behörighet per 2022-12-15.

Sammanfattningsvis framgår av inkommet material att det finns en gemensam struktur samt mallar för dokumentation på huvudmannanivå avseende uppföljning och analys av nämndmålen samt de nationella målen Normer och värden, Kunskap, utveckling och lärande, Elevers inflytande över utbildningen och ansvar för skolmiljön samt Samverkan mellan skola och hem.

Bedömning

Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?

Delvis.

Bedömningen baseras på att det finns rutiner och former för dokumentation av kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Bedömningen baseras även på att dokumentationen på huvudmannanivå innehåller viss uppföljning och analys av elevers kunskapsresultat, trygghet och studiero samt enheternas förutsättningar, men att dokumentationen inte ger en samlad bild av utbildningens kvalitet. Till exempel saknar flera av de centrala kvalitetsdokumenten en redovisning där enskilda skolenheter resultat och förutsättningar tydligt framgår och/eller en redovisning där resultat redovisas per skolämne. I tillägg baseras bedömningen på att uppföljning avseende enheternas förutsättningar är avgränsad till (vissa) personella resurser. Sammantaget leder detta till att dokumentationen inte är tillräcklig för att ligga till grund för beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

Kultur- och utbildningsnämndens uppföljning

Revisionsfråga 4: Följer kultur- och utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?

lakttagelser

I dokumentet *Beskrivning av det systematiska kvalitetsarbetet 22/23* framgår att kultur- och utbildningsnämnden årligen genomför uppföljning av måluppfyllelse avseende:

- *Nämndmål*
- *Normer och värden*
- *Kunskap, utveckling och lärande*
- *Elevers inflytande över utbildningen och ansvar för skolmiljön*
- *Samverkan mellan skola och hem*

Av samma dokument framgår att uppföljning och rapportering av nämndmål sker vid delårsbokslut i maj respektive september månad samt vid målkonferensen i december. Utöver detta sker ytterligare uppföljning eller rapportering av kunskapsresultat, trygghet och studiero samt arbetsmiljö.

Redovisning till kultur- och utbildningsnämnden

Vi har gått igenom protokoll från kultur- och utbildningsnämndens sammanträden för perioden augusti 2021 till och med december 2022 i syfte att undersöka och bedöma om nämnden i egenskap av huvudman systematiskt och kontinuerligt följer upp utbildningen i grundskolan. Av protokollsgenomgången framgår att strukturen för uppföljning och redovisning efterlevs.

I revisionsfråga 2 och 3 beskrivs den dokumentation på enhetsnivå respektive huvudmannanivå som har inkommit. Av protokollsgenomgången framgår att dokumentation på enhetsnivå inte har redovisats för nämnden samt att inkommen dokumentation på huvudmannanivå har redovisats för nämnden.

Vid intervjuer ges uttryck för att rektorer, inom ramen för redovisning till nämnden, brukar informera om exempelvis vilka åtgärder som vidtas för att nå bättre kunskapsresultat samt vilken effekt dessa fått. Varje månad skriver dessutom varje rektor ett månadsbrev som delges nämnden, innehållande uppgifter om läget på skolan. Det är upp till respektive rektor att avgöra vad som tas upp i månadsbrevet.

Vi noterar att nämndens internkontrollplan för år 2022 och 2023 innehåller riskområden avseende exempelvis lärare med legitimation samt diskriminering och kränkande behandling. Redovisning till nämnden utifrån internkontrollplanen sker i separata ärenden under åren och är således inte inkluderad i den uppföljning och rapportering som sker inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Bedömning

Följer kultur- och utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?

Delvis.

Bedömningen baseras på att det finns en tydlig struktur för rapportering/redovisning till nämnden och att denna struktur efterlevs. Därtill baseras bedömningen på att det inte framgår att det på huvudmannanivå genomförs utvärderingar avseende grundskolan inom särskilt identifierade områden.

På förvaltningsnivå samlas underlag in från samtliga grundskolor och sammanställs. Detta underlag innehåller vissa resultat och uppgifter om verksamhetens förutsättningar. Underlaget/dokumentationen som samlas in och sammanställs beskrivs i revisionsfråga 2 och 3 där bedömningen är att dokumentationen inte är tillräcklig för att ligga till grund för beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

Åtgärder

Revisionsfråga 5: Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

lakttagelser

Identifierade utvecklingsområden

Nationell statistik indikerar att kunskapsresultaten i årskurs 6 och 9 samt elevers studiero är utvecklingsområden i grundskolan. Av statistiken framgår därtill att enheternas förutsättningar i termer av elevantal, andelen elever med föräldrar med eftergymnasial bakgrund, tillgång till behöriga lärare samt lärartätheten varierar mellan skolenheterna.

Följande utvecklingsområden (fokusområden) fastställdes i samband med målkonferensen i slutet av år 2021:

- *Hålla budget*
- *Öka läslusten i alla verksamheter*
- *Utveckla förskolans kvalitet och måluppfyllelse*
- *Ökad måluppfyllelse åk 6*
- *Öka tryggheten och studiero åk 7–9*
- *Behålla/öka intresset för våra gymnasieprogram*

Av huvudmannens dokumenterade uppföljning och analys som har upprättats under år 2022 framgår bland annat följande utvecklingsområden:

- Elevers kunskapsresultat i årskurs 6 och 9 (totalt sett, därtill finns skillnader mellan skolorna)
- Elevers nyfikenhet och lust att lära (särskilt bland de äldre eleverna)
- Arbetsro på lektionerna
- Tillgång till behöriga lärare (totalt sett, därtill finns skillnader mellan skolorna)
- att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen (skolans kompensatoriska uppdrag)

Vid intervjuer beskrivs att skolenheternas behov skiljer sig åt. Vid kommunens högstadieskola har exempelvis ett intensivt arbete avseende trygghet och studiero behövt bedrivas under senare tid, medan detta behov inte varit lika stort på en del av kommunens övriga skolor. I sammanhanget framhålls vikten av att varje skola bedriver de processer som krävs för just den elevsammansättningen. Elevenkäten beskrivs som ett viktigt underlag för att ta reda på hur behoven ser ut och vilka eventuella åtgärder som behöver vidtas till följd av dessa.

Beslutade åtgärder

Vi har efterfrågat underlag där nämndens beslut om att vidta åtgärder för läsåret 2021/2022 och 2022/2023 framgår. Av dessa underlag framgår följande:

- **2021-10-20 § 97 - Beslut om ramökning** - Nämnden beslutade att ansöka om en ramökning om 3 mnkr för att klara en budget i balans för år 2022. Som bakgrund angavs bland annat ett stort stödbehov i grundskolan där kostnaden för elevassistenter ökat, samt att skolor med små undervisningsgrupper ökar kostnaden för undervisningen. I Melleruds kommunövergripande *Budget 2022 och plan 2023–2024* framgår att nämnden, inför år 2022, gavs ett tillfälligt anslag om 4 mnkr avseende interkommunala kostnader och eventuell utbildningsskuld till följd av covid-19-pandemin. Anslaget innebar att nämnden inte behövde genomföra de åtgärder för en budget i balans som inför året presenterats.

- **2021-12-15 § 114 - Beslut avseende läsa-, skriva- och räknagarantin** - Nämnden uppdrar till förvaltningen att beräkna behov av resurser för att skapa trygghet, arbetsro och stöd som leder till att nämnden årligen når målen för läsa-, skriva- och räknagarantin.
- **2022-11-16 § 85 - Beslut avseende resursfördelningsmodell** - I nämndens delårsrapport per augusti 2022 framgår att det i Melleruds kommun finns många familjer med låg utbildningsbakgrund, vilket medför att skolans kompensatoriska uppdrag blir prioriterat för att nå en likvärdig skola med goda möjligheter för alla elever att fullfölja sina studier och klara en gymnasiebehörighet. Då socioekonomiska faktorer påverkar elevers förutsättningar att klara kunskapsmålen framhålls i sammanhanget att förvaltningen inför år 2023 föreslår att en resursfördelningsmodell med hänsyn till sådana faktorer samt skolans storlek tas fram. Detta i syfte att skapa möjligheter för en mer likvärdig skola där resurserna kan styras dit behoven är som störst. Nämnden beslutar dock 2022-11-16 § 85 att avslå förslag till ny resursfördelningsmodell med hänvisning till kommande utredning om Melleruds skolorganisation. Nämndens mening är att resultatet från utredningen behöver vara på plats innan beslut i frågan tas. Vi noterar att nämnden godkänner 2022-12-14 § 94 redovisning avseende genomförd utredning av kommunens skolorganisation. Av protokollet framgår inte när ett eventuellt beslut om resursfördelningsmodell kommer att fattas.

Övriga åtgärder

Vid intervjuer beskrivs en utmaning vad gäller kompetensförsörjningen inom Melleruds kommuns skolor. I syfte att öka andelen behöriga lärare har kultur- och utbildningsförvaltningen i samråd med lärarfacken utarbetat en plan för det lokala arbetet för strategisk kompetensförsörjning (daterad 2022-07-01). Vi noterar att *Öka andelen lärare med lärarexamen i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan* utgör ett av nämndens mål för år 2022 (och 2023). Ett av nyckeltalen som används för att följa upp och utvärdera detta mål är *Andel lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation i minst ett ämne - Grundskolan*.

I dokumentet *Beskrivning av det systematiska kvalitetsarbetet 22/23* framgår, under rubriken *Kompetensutveckling*, att gemensamma uppstartsdagar genomfördes i augusti 2022. Samtliga lärare fick ta del av en föreläsning kring den nya läroplanen. Temat var hur lärare och rektorer utvecklar sin förståelse för nya styrdokument, i samtal och aktioner kopplat till bedömning.

Inom ramen för granskningen har vi erhållit en powerpoint-fil innehållandes exempel på pågående satsningar inom läsning och språkutveckling år 2022. I filen framgår att budgeten för året bland annat innebär en satsning på inköp av nya böcker. Ytterligare några exempel på aktiviteter för en ökad läslust är högläsning i årskurs 4–6, satsning på skolbiblioteket i årskurs 7–9 samt bokgåva till alla som börjar förskoleklass.

Vid sakgranskning redovisar förvaltningen att det finns en medveten strategi på Rådaskolan att prioritera att eleverna klarar en behörighet till gymnasiet genom en anpassad studiegång. Detta innebär att en del elever - för att klara exempelvis matematik - lyfter bort ett annat skolämne till förmån för mer undervisning i matematik under sista läsåret eller terminen. Detta påverkar statistiken för betyg i alla ämnen negativt, men innebär oftast att eleven klarar sin behörighet till gymnasiet, vilket beskrivs vara viktigast

för elevens möjlighet till arbete eller fortsatt utbildning. Det framgår inte om denna åtgärd/satsning är beslutad av huvudmannen eller om detta är en åtgärd/satsning på enhetsnivå.

Bedömning

Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Delvis.

Bedömningen baseras på att åtgärder planeras och vidtas med utgångspunkt i en del av de utvecklingsområden/brister som har identifierats. Dock framgår det inte att kultur- och utbildningsnämnden säkerställer att åtgärder vidtas avseende samtliga brister. Till exempel saknas tydliga åtgärder avseende elevers kunskapsresultat i årskurs 9. Vi ser positivt på att nämnden har identifierat skolans kompensatoriska uppdrag som ett utvecklingsområde och att en mer ändamålsenlig resursfördelningsmodell diskuteras.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun genomfört en granskning avseende styrning och utveckling inom grundskolan. Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kultur- och utbildningsnämnden **inte helt** säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan och att kultur- och utbildningsnämnden **inte helt** säkerställer att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till kultur- och utbildningsnämnden:

- Att säkerställa att det finns en dokumenterad planering av utbildningen i grundskolan som tydliggör hur verksamheten ska bedrivas för att nämndens mål och förvaltningens fokusområden ska uppnås samt där det tydlig framgår vad insatser förväntas leda till och vilka förutsättningar som krävs för att utbildningen/insatserna ska kunna genomföras.
- Att säkerställa att dokumentationen på enhetsnivå och huvudmannanivå ger en samlad bild av utbildningens kvalitet, vilket är nödvändigt för att dokumentationen ska kunna ligga till grund för beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser.
- Att säkerställa att det vidtas åtgärder för samtliga brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet, inklusive beslut om en mer ändamålsenlig resursfördelningsmodell.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
<p>1. Har kultur- och utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?</p>	<p>Nej</p> <p>Det finns innehåll i nämndens bokslut som i viss omfattning innehåller insatser som ska genomföras kommande år. Dock framgår det inte på ett tydligt sätt vad insatserna förväntas leda till och vilka förutsättningar som krävs för att utbildningen/insatserna ska kunna genomföras.</p> <p>Av revisionsfråga 2, 3 och 4 framgår att uppföljning och analys av vissa resultat och förutsättningar sker systematiskt. Nämndens mål adresserar flera identifierade utvecklingsområden, såsom elevers kunskapsresultat, studiero och kompetensförsörjning. Det framstår därmed som att det finns en koppling mellan identifierade utvecklingsområden och nämndens mål/planering avseende utbildningen i grundskolan. Vi har dock inte kunnat identifiera någon dokumenterad systematisk och kontinuerlig planering som visar hur verksamheten ska bedrivas för att nämndens mål och förvaltningens fokusområden ska uppnås.</p>
<p>2. Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?</p>	<p>Nej</p> <p>Det finns rutiner och former för dokumentation av kvalitetsarbetet på enhetsnivå, till exempel gemensamma frågeställningar som skapar förutsättningar för kvalitativa analyser på enhetsnivå. Dokumentationen på enhetsnivå innehåller viss uppföljning och/eller analys av elevers kunskapsresultat, trygghet och studiero samt enheternas förutsättningar, men det finns skillnader mellan enheternas dokumentation som medför att dokumentationen inte ger en samlad bild av utbildningens kvalitet.</p> <p>Uppföljning av kunskapsresultat är avgränsad till betyg (årskurs 6–9) och läsa-skriva-räknagarantin, att statistik avseende trygghet och studiero saknas samt att uppföljning avseende enheternas förutsättningar är avgränsad till vissa perso-</p>

nella resurser. Därtill behöver analyserna utvecklas. Sammantaget leder detta till bedömningen att dokumentationen på enhetsnivå inte är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på huvudmannanivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

3. Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?

Delvis

Det finns rutiner och former för dokumentation av kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Dokumentationen på huvudmannanivå innehåller viss uppföljning och analys av elevers kunskapsresultat, trygghet och studiero samt enheternas förutsättningar, men dokumentationen ger inte en samlad bild av utbildningens kvalitet. Flera av de centrala kvalitetsdokumenten saknar en redovisning där enskilda skolenheters resultat och förutsättningar tydligt framgår och/eller en redovisning där resultat redovisas per skolenhete. Uppföljning avseende enheternas förutsättningar är avgränsad till (vissa) personella resurser. Sammantaget leder detta till att dokumentationen inte är tillräcklig för att ligga till grund för beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

4. Följer kultur- och utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?

Delvis

Det finns en tydlig struktur för rapportering/redovisning till nämnden och denna struktur efterlevs. Det framgår inte att det på huvudmannanivå genomförs utvärderingar avseende grundskolan inom särskilt identifierade områden.

På förvaltningsnivå samlas underlag in från samtliga grundskolor och sammanställs. Detta underlag innehåller vissa resultat och uppgifter om verksamhetens förutsättningar. Bedömningen är att dokumentationen inte är tillräcklig för att ligga till grund för beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

5. Säkerställer kultur- och utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Delvis

Åtgärder planeras och vidtas med utgångspunkt i en del av de utvecklingsområden/brister som har identifierats. Dock framgår det inte att kultur- och utbildningsnämnden säkerställer att åtgärder vidtas avseende samtliga brister. Till exempel saknas tydliga åtgärder avseende elevers kunskapsresultat i årskurs 9. Vi ser positivt på att nämnden har identifierat skolans kompensatoriska uppdrag som ett utvecklingsområde och att en mer ändamålsenlig resursfördelningsmodell diskuteras.

10 mars 2023

Lars Dahlin

Uppdragsledare

Jenny Nordqvist

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org. nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan beslutad 2022-10-10. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.